

Hij zal nooit af zijn de omvangrijkste Domrestauratie sinds 1910

Vanaf 1986
werken vakmensen
aan restauratie Dom
Aken

Aken, 14 januari – Carnavalszitting in het Eurogress. Ook Dombouwmeester Helmut Mainz feest mee met de „Koe Jonge”. Dan rinkelt zijn mobieltje. „De Dom staat in brand”, wordt aan de andere kant van de verbinding gezegd. Geschrokken vertrekt de ingenieur in carnavalskostuum naar het Akense werelderfgoed. Bij aankomst blijkt het mee te vallen. Er is kortsluiting in het duivenafweersysteem geweest, wat gepaard ging met wat rook en enkele vonken. Geen probleem voor de brandweer. En al kon de bouwmeester rustig verder feesten, het mag duidelijk zijn dat zijn functie een 24-uurs baan is, waarbij elk moment iets kan gebeuren. Af zal de Dom nooit zijn. Net zoals bij een eengezinswoning moet er wel eens een afvoerbuis worden vervangen of een nieuwe leiding aangelegd. Sinds 1986 gaat het bij het culturele erfgoed Aachener Dom echter niet meer om kleinigheden, want vanaf dat moment spreken we van de omvangrijkste Domrestauratie sinds 1910. Van 1986 tot 2006 ging het om de buitengevels, vanaf 2007 wordt gewerkt aan de vloer, de elektrische leidingen en - zeker niet in de laatste plaats – aan het grote koepelmozaïek dat dateert uit de 19de eeuw. Tot 2006 leek het of de paltskapel van Karel de Grote op meerdere plaatsen met metaal en hout bekleed was. Overal stonden bouwsteigers, en niet alleen op het Octagon, het achthoekige schip, waarop Karel de Grote het gewelf van zijn paltskapel liet optrekken. Al in 1987 werd de favoriete plek van de bouwmeester gerestaureerd: de cupola, het bovenste deel van de koepel, zo geconstrueerd dat licht naar binnen kan vallen. Omdat het ter plaatse werken te duur zou worden, werd een kraan ge-

huurd om de cupola van het dak te tillen. Zo werd het, als buitengewoon transport, naar de timmerwerkplaats vervoerd. Daarna kon Helmut Mainz weer gebruik maken van zijn privilege als bouwmeester om vanuit de cupola alle daken, beeldhouwde figuren en torentjes van „zijn” Dom te bestuderen. Voor het jaar 2002 stond het achthoekige gewelf van het schip zelf ingepland. Overal moesten verweerde stenen worden gerestaureerd, de loden bekleding worden vervangen en nieuwe leien op het dak worden gelegd. Maar vooral moesten de vermolmdde houten balken worden vervangen. En midden in de kapsant trof men het „doodskloppertje” (bonte knaagkever) aan, een zeer schadelijk insect dat met hete lucht van 80°C moet worden bestreden. Alsof het hout in de sauna wordt gezet. Deze werkwijze heeft aan aardgas overigens het jaarverbruik van een heel gezin gekost. Maar dat is altijd nog goedkoper dan het arbeidsintensieve werk van een hoge drukspuiter die zo’n 500 werkuren à 50 euro in rekening zou moeten brengen. Vele steenhouwers, metselaars en andere vaklieden werkten aan de Dom. Die restauratie kostte vele miljoenen. Alleen al de bouwsteiger, die tot juni 2011 het koepelmozaïek in het Octagon bedekt, kost een half miljoen euro. Dat kan natuurlijk niet alleen door staatssubsidies worden opgebracht; de deelstaat Nordrhein-Westfalen heeft hiervoor een te krappe kas. En zo betrad de „voornaamste bedelaar van de Dom”, wijlen Hans Müllejans, Domdeken, het toneel. Het lukte hem om met behulp van de Dombouwvereniging bij Akense ondernemers, particulieren en stichtingen het benodigde geld los te krijgen. De bevolking van Aken houdt immers van haar Dom en geeft met liefde ten behoeve van de kathedraal.

In de zomer van 2006 was het dan eindelijk zo ver: de Hongaarse kapel, het Octagon, de Gotische koorruimte en de overige bouwdelen waren aan de buitenkant weer voor enkele decennia gered. Domlei-

ding,
b o u w m a -
nagement en de vele
hardwerkende vakmensen
konden met bier, worst en salade
samen de goede afloop vieren.
Restauratie afgesloten? Nee, nog niet.
Van buiten was alles vernieuwd, maar
binnen in het gebouw zaten veel mozaïek-
steentjes los, de verwarming moest vervan-
gen worden en ook de kunstwerken kwamen
in aanmerking voor restauratie. Het grond-
werk vroeg natuurlijk om archeologische aan-
dacht, die zich niet alleen richtte op overblij-
selen van de oude Romeinse thermen. Als je dan
toch stad van Karel de Grote bent wil je ook weten
waar die „Vader van Europa” heeft gelegen, in de
periode voordat Keizer Frederik I Barbarossa het
gebeente in 1165 in een schrijn wilde bijzetten.
Natuurlijk was het werk in de ondergrond in de
eerste plaats bedoeld om, waar mogelijk, nieuwe
leidingen te leggen en de fundering te stabilise-
ren, maar het werd ook aangegrepen om de droom
van iedere Akense burger te realiseren: het vinden
van het oorspronkelijke graf van Karel de Grote.
Archeologen gingen aan de slag. Toch werd het
graf niet gevonden. Karel de Grote had in zijn
testament eigenlijk vastgelegd dat hij in de kerk
van St. Denis in Parijs begraven wilde worden.
Daarom moest zijn sarcofaag snel in Aken begraven
worden, zodat van een voldongen feit sprake
was. Van dit oorspronkelijke graf is waarschijnlijk
niets meer terug te vinden. Op drie ontbrekende
tanden na ligt Karel al vanaf 1215 in de speciaal
voor hem vervaardigde Karelschrijn.
Het is verbazingwekkend dat Napoleon Keizer Ka-
rel niet mee „naar huis” heeft genomen, naar Pa-
rijs. Want voor de Franse tiran was Karel de Grote
het grote voorbeeld. Helmut Mainz vermoedt
dat het respect voor de doden zelfs bij Napoleon
daarvoor te groot was. Toch brachten de archeolo-
gen verrassende zaken aan het licht. Zo vond men
een Karolingische munt, waarmee de bouw van
de Dom beter te dateren is. Ook waardevol is de

vondst van een stuk hout uit de fundering, waardoor het precieze begin van de bouw, met een marge van ongeveer 5 jaar, op het jaar 798 gedateerd kan worden.

De bouwmeester van de Dom, zijn vakmensen en de uitgenodigde gasten hebben nog tot de zomer de unieke kans, die zich maar eens in de zoveel eeu-

wen voordoet, om de 19de-eeuwse mozaïeken in het koepelgewelf van dichtbij te bekijken, zoals bijvoorbeeld de details in het mozaïek van de heilige Jacobus. Op het platform in de koepel staan vakmensen die elk afzonderlijk steentje eruit halen, met bietenloof op folie plakken en na reparatie en oppoetsen opnieuw aanbrengen. In 2012 moet de interne restauratie voltooid zijn. Voltooid? Voorlopig dan, want aan een dergelijk gebouw blijf je altijd bezig.

(upp)

openingstijden

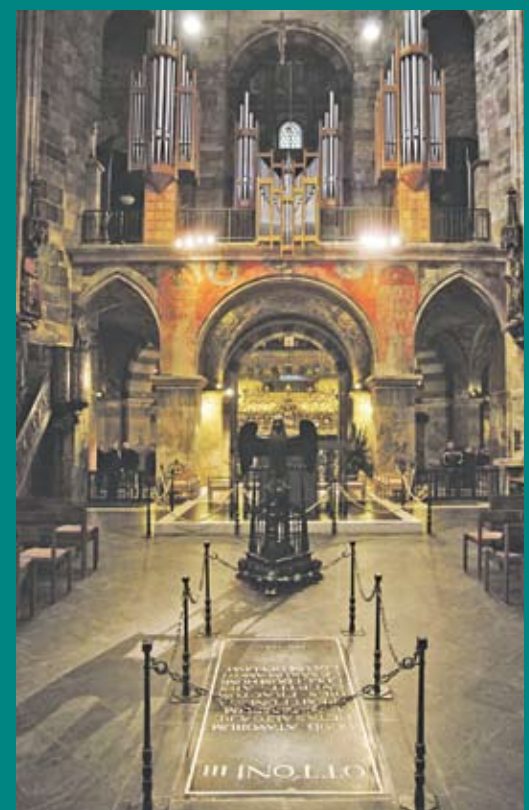
April - december:
dagelijks 07.00 tot 19.00 uur
Januari - maart:
dagelijks 07.00 tot 18.00 uur

Kerktijd:
Ma. t/m vrij.: 07.00 uur, 10.00 uur
Za.: 07.00 uur, 08.00 uur, 10.00 uur
Zo.: 07.00 uur, 08.00 uur, 10.00 uur, 11.30 uur

Een toeristische bezichtiging van de dombinnenruimte is niet mogelijk onder kerktijd.

Dombouwmeester Helmuth Maintz wijst op details in het mozaïek.

links: Domproost Msgr. Helmut Poqué. rechts: Domproost Dr.

